

РЕШЕНИЕ

№ 18705

гр. София, 14.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 173 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Б.Р.

при участието на секретаря В.К.

като разгледа докладваното от Б.Р. Гражданско дело № 20231110114401 по описа за 2023 година

Производството е по основния съдопроизводствен ред на ГПК.

Образувано е въз основа на Искова молба, вх. № 191449/15.09.2022г. на СРС, подадена от М. Г. М. и М. Т. К. срещу И. Ц. М., уточнена с Молба, вх. № 211920/10.10.2022г. на СРС, и Молба, вх. № 17162/22.02.2023г. на СГС. Образуваното въз основа на същата гр.д. № 50177/2022г. на СРС е прекратено, доколкото съдът е приел, че по делото е предявен иск с цена над 25000,00 лева, и изпратено по подсъдност на Софийския градски съд, където е образувано като гр.д. № 11483/2022г. на СГС. Софийският градски съд е повдигнал препирня за подсъдност пред Апелативния съд в град София. С Определение № 693/14.03.2023г. по гр.д. № 676/2023г. на АпС-София последният е приел, че родово компетентен да разгледа делото е Софийският районен съд, тъй като законната лихва върху главницата, която към момента на предявяване на исковата молба се твърди да е в размер на 38509,49 лева, в изпълнителния лист е визирана не като точна сума, а само като период, поради което тя не следва да бъде съобразявана в контекста на правилото по чл. 69, ал. 1, т. 1 ГПК. Настоящият съдебен състав остава на мнението, че не е родово компетентен да разгледа делото, тъй като сумата, на която възлиза натрупаната лихва за забава, към датата на предявяване на исковата молба съответства на конкретна сума и конкретен материален интерес и следва да се съобразява при определяне на цената на иска. Но, доколкото определението на Апелативния съд в град София го обвързва и не е налице процедура за преразглеждането му, то той е длъжен да спази окончателно определената в спора по подсъдност родова такава и да разгледа делото.

Ищците **М. Г. М. и М. Т. К.** чрез адв. В. И. са предявили срещу ответника И. Ц. М. искове с правно основание по чл. 439, ал. 1 ГПК за признаване за установено между страните, че ищците не дължат на ответника, включително при условията на солидарност, сумата от **22099,00 лева**, представляваща легова равностойност към датата на подаване на исковата молба на остатъчната главница по запис на заповед от 18.06.2003г., издаден за 12623,00 долара на САЩ, **ведно с лихва за забава**, считано от 20.10.2006г., която до датата на подаване на исковата молба възлиза на **38509,49 лева**, както и сумата от **591,31 лева**, представляваща разноси в заповедно производство, за плащането на които е издаден изпълнителен лист и за събирането на които е образувано изп.д. № 20077900400159 на ЧСИ № *** - Р.М..

Ищците твърдят, че процесните задължения произтичат от запис на заповед от 18.06.2003г., издаден от М. Т. К. в полза на ответника за сумата от 12623,00 долара на САЩ, а ищецът М. Г. М. бил авалист на записа на заповед. Записът на заповед бил платим на 15.01.2004г. Ответникът се снабдил с изпълнителен лист, като на 09.02.2007г. образувал и посоченото изпълнително производство. В рамките на същото от ищците били събрани определени парични суми. Последните изпълнителни действия били предприети през м.10.2016г. Оттогава други изпълнителни действия нямало, изпълнителното дело било прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, а вземанията по изпълнителния лист - погасени по давност, ведно с лихвите. В насроченото по делото публично съдебно заседание ищците не се явяват, като се представляват от адв. И., който поддържа предявените искове, включително в хода на устните състезания. Допълнителни съображения излага в Писмени бележки, вх. № 298356/24.10.2023г. на СРС и вх. № 312837/03.11.2023г. на СРС /идентични/.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът **И. Ц. М.** чрез адв. С. Г. - АК-София, е подал Отговор на исковата молба, вх. № 202185/14.07.2023г. на СРС, с който оспорва предявените искове като неоснователни и недоказани. Твърди, че посоченото от ищците изпълнително дело е присъединено към изп.д. № 20067900400407 и изп.д. № 200647900400410 на ЧСИ № *** - Р.М.. През 2014г. между ответника и М. М. било подписано споразумение, по силата на което М. се задължил до м.04.2016г. да изплати дължимите на кредитора М. суми. През 2015г. към споразумението бил подписан анекс, че сумите следва да бъдат платени до м.07.2016г. До м.10.2017г. М. заплащал парични суми по така сключените споразумение и анекс към него. Не било вярно, че последните изпълнителни действия по изпълнителното дело били от 2016г. Във връзка със сключеното споразумение с молба от 28.03.2017г. взыскателят поискал да бъдат вдигнати запорите върху сметките на длъжниците-ищци по изпълнителните дела. На 05.07.2019г., след преустановяване на плащанията от м.10.2017г., взыскателят поискал изпълнителните производства да бъдат възобновени и да се наложат запори върху банковите сметки на длъжниците. Оспорва се да е изтекла погасителната давност, включително с оглед спирането на давността по силата на ЗМДВИП. През м.06.2022г. изпълнителните дела били прекратени и било образувано ново такова - 20227900400969, по което била наложена възбрана върху недвижим имот на длъжника М.. В насроченото по делото публично съдебно заседание ответникът не се явява, като се представлява от адв. Г., който оспорва предявените искове, включително в хода на устните състезания. Допълнителни съображения излага в Писмени бележки, вх. № 305962/30.10.2023г. на СРС.

Софийският районен съд, като взе предвид подадената искова молба и предявените с нея искове и становището и възраженията на ответника в отговора ѝ, съобразявайки събраните по делото доказателства, основавайки се на релевантните правни норми и вътрешното си убеждение, намира следното:

Исковата молба е подадена от надлежно легитимирани страни при наличие на правен интерес от производството, като предявените с нея искове са **допустими** и следва да бъдат разгледани по същество. Не са налице предпоставки за решаване на делото с неприсъствено решение или решение при признание на иска.

Съобразно нормата на чл. 154, ал. 1 ГПК доказателствената тежест по отрицателния установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК е за ответника (кредитор и взыскател по изпълнителното дело). Същият следва при условията на пълно и главно доказване да установи фактите и обстоятелствата, които обуславят дължимостта на претендираните от него суми. В тежест на ищеца (длъжник) е да установи фактите и обстоятелствата, въз основа на които обосновава възраженията си срещу дължимостта на вземането. В тежест на всяка от страните е да установи фактите и обстоятелствата, от които черпи благоприятни за себе си правни последици.

Видно от наличното по делото заверено копие, Софийският районен съд въз основа на определение от 07.11.2006г. е издал Изпълнителен лист по гр.д. 21598/2006г. на СРС по реда на чл. 237, 242 – 248 ГПК (отм.) срещу М. Т. К. и М. Г. М. за солидарно заплащане на сумата от 12623,00 долара на САЩ, ведно със законната лихва от 20.10.2006г., както и разноски по делото от 591,31 лева. Страните по делото не спорят, че изпълнителният лист е издаден въз основа на запис на заповед от 18.06.2003г. за сумата от 12623,00 долара на САЩ, издаден от М. Т. К. и авалиран от М. Г. М., с падеж на 15.01.2004г.

В настоящия случай изпълнителният лист за процесните вземания е издаден въз основа на несъдебно изпълнително основание по реда на чл. 243 вр. чл. 237, б. „е“ и чл. 242, ал. 2 ГПК (отм.). Произнасянето на съда по този ред е лишено от правозасилващото действие на силата на пресъдено нещо, която е материалноправна последица, характерна само за влязлото в сила решение, постановено в спорно исково производство и е изрично предвидена в разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД. Затова срокът на новата давност по чл. 117, ал. 1 ЗЗД съвпада с давностния срок за погасяване на вземането, предмет на това производство, като разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД не намира приложение (р.94/27.07.2010г.-т.д.943/2009г.-ВКС, И.о.). По делото няма данни по отношение на процесните вземания да е проведено исково съдебно производство. Поради това вземанията по тях следва да се погасят с изтичането за съответния вид вземане давност: за главницата, на основание чл. 531, ал. 1 вр. чл. 538, ал. 1 и чл. 485, ал. 1 ТЗ, три години, за лихвите, на основание чл. 111, б. „в“ ЗЗД, три години, а за разноските, на основание чл. 110 ЗЗД, пет години. Тези срокове следва да се броят от датата на подаване на молба за издаване на изпълнителен лист по чл. 237 ГПК (отм.), но, доколкото няма данни за същата, възможно най-късния момент, от който може да се броят тези давностни срокове, е определението от 07.11.2006г. по гр.д. № 21589/2006г. на СРС, въз основа на което е издаден изпълнителният лист (който е без дата на издаване).

Съгласно чл. 116, б. „в“ ЗЗД давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение на вземането. Изпълнителният процес обаче не може да съществува сам по себе си. Той съществува само доколкото чрез него се осъществяват един или повече конкретни изпълнителни способности. В изпълнителното производство за събиране на парични вземания могат да бъдат приложени различни изпълнителни способности, като бъдат осребрени множество вещи, както и да бъдат събрани множество вземания на длъжника от трети задължени лица. Прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ (независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя и или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ): насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др. (така ТР 2/2015-2013-ОСГТК, т. 10). ПП 3-1980г. приема, че през времетраенето на изпълнителния процес давност за вземанията, предмет на същия, не тече. С ТР 2/2015-2013-ОСГТК, т. 10, се възприема, че при действието на Конституцията от 1991г. бездействието на кредитора със съдебно потвърдено вземане има правни последици, като в изпълнителния процес давността не спира поради самото му наличие, тъй като кредиторът може да избере дали да действа или не. Затова и ВКС постановява с тълкувателното решение от 2015г., че ПП 3-1980г. е загубило сила. Съгласно даденото с ПП 3/1980 година тълкуване, образуването на изпълнителното производство прекъсва давността и по време на изпълнителното производство давност не тече. С ТР 2/2013-2015-ОСГТК, т. 10, е дадено съвсем различно разрешение, като е прието, че в изпълнителното производство давността се прекъсва с всяко действие по принудително изпълнение, като от момента на същото започва да тече нова давност, но давността не се спира и във връзка с това е отменено цитираното ПП 3/1980г. Прилагането на даденото с посоченото ново тълкувателно решение тълкуване за период преди постановяването му би имало за последица погасяването по давност на вземания, които са били предмет на изпълнителни производства, но по тях не са предприемани действия за период по-голям от този срок. С оглед на това давността ще се счита изтекла със задна дата преди момента на постановяване на тълкувателното решение, но въз основа на даденото с него тълкуване, което би довело и до несъобразяване на действащото към онзи момент постановление. Поради това даденото с отмененото постановление тълкуване на правната норма следва да намери приложение и след отмяната

на същото, когато спорът се отнася до последиците от нормата, които са били реализирани за периода преди отмяната на тълкувателния акт, като новото тълкувателно решение ще се прилага от този момент за в бъдеще. С оглед на горното извършената с ТР 2/2013-2015-ОСГТК, т. 10, отмяна на ПП 3/1980г. поражда действие от датата на обявяването на новото тълкувателно решение, като в тази си част то се прилага от тази дата и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства, но не и към тези, които са приключили преди това. В този смисъл е и практиката на Върховния касационен съд – р.170/17.09.2018г.-гр.д.2382/2017г.-IVг.о., р.51/21.02.2019г.-гр.д.2917/2018г.-IVг.о., включително задължителната такава: в ТР 3/2020-2023-ОСГТК, ВКС постановява, че погасителната давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземането на изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на ТР 2/2013-2015-ОСГТК.

Видно от представения заверен препис от изп.д. № 20077900400159 на ЧСИ № *** – Р.М., въз основа на изпълнителния лист е образувано изпълнително дело под посочения номер по молба на вискателя М. от 09.02.2007г. От този момент е прекъсната и давността за вземанията. С молба от 27.02.2007г. вискателят чрез адв. М. е поискал на основание чл. 76, т. 3 ЗБДС да бъде забранено на длъжниците да напускат страната и да се отнемат паспортите им. С молба от 02.03.2007г. вискателят чрез адв. М. е поискал насочване на изпълнителните действия спрямо собствен на длъжника М. недвижим имот – апартамент в град София. С молба от 03.07.2007г. адв. М. е посочил банкова сметка, по която да се превеждат постъпилите суми. На 05.05.2008г. е постъпило плащане от длъжника М. в размер на 500,00 лева. С молба от 06.12.2010г. адв. М. е поискал да бъдат извършени справки относно притежавани от ответниците недвижими имоти. Следващата молба от страна на вискателя е депозирана на 22.11.2012г., като с нея се иска извършването на справки относно работодатели на длъжниците и притежавани моторни превозни средства.

Прекратяването на изпълнителното дело на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК настъпва по силата на закона. Само по себе си то няма отношение към дължимостта на вземанията по изпълнителния лист, а към законосъобразността на действията на съдебния изпълнител, която подлежи на проверка по различен процесуален ред – чл. 435 и следващи от ГПК. Срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК започва да тече от последното валидно изпълнително действие (ТР 2/2013-2015-ОСГТК, т. 10, р.48/14.07.2016г.-т.д.404/2015г.-Пт.о.). Когато по делото бъде извършено изпълнително действие по искане на вискателя, включително налагане на заповед, двугодишният срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК се прекъсва и започва да тече наново. Той се прекъсва отново с всяко постъпване на средства от вече предприетите изпълнителни действия, например от наложения заповед или при доброволно плащане. Когато няма постъпване на средства и срокът изтече без от страна на вискателя да е поискано извършване на нови изпълнителни действия, то изпълнителното производство се прекратява по силата на закона (арг. Решение от 14.02.2018г. по ч.гр.д. № 136/2018г. на Софийския градски съд, ТО, VI състав). В настоящия случай длъжникът е платил 500,00 лева на 05.05.2008г. Оттогава до 05.05.2010г. вискателят не е направил искане за извършване на изпълнителни действия. Следващата му молба е от 06.12.2010г. и тя е само за извършване на справки. При това положение съдът приема, че с изтичането на двугодишния срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК на 05.05.2010г. изпълнителното производство се е прекратило по право. След този момент е ирелевантно какви действия са предприети по изпълнителното дело, тъй като то е било прекратено по силата на закона, като е започнала да тече нова давност. По отношение на длъжницата М. К. тя е изтекла за главницата по изпълнителния лист през 2013г., като тогава са се погасили, на основание чл. 119 ЗЗД, и вземанията за законна лихва към нея, а вземанията за разноски са се погасили през 2015г. За длъжника М. М. давността за главницата също е изтекла през 2013г., когато по реда на чл. 119 ЗЗД са се погасили и вземанията за лихви, а през 2015г. е следвало да изтече и давността за разноските. Сключените между И. М. и М. М. споразумение от 01.04.2014г. и анекс от 06.03.2015 следва да се възприемат като отказ от последиците на давността за вземанията /който отказ, по аргумент от противното на чл. 113 ЗЗД, е допустим/, за които тя е изтекла, съответно за прекъсване на давността за тези /разноски/, за които не е изтекла чрез признание по смисъла на чл. 116, б. „а“ ЗЗД. От м.07.2016г. е започнала да тече по отношение на М. М. нова давност, която за вземанията за главница и лихви е изтекла през 2019г., а за вземанията за разноски – през 2021г.

Представените по делото разписки, издадени от адв. Омар М., пълномощник на

ответника-взискател, за плащани от длъжника М. суми, не могат да докажат прекъсване на давността. Факт е, че разписката се издава от кредитора и удостоверява между страните, че длъжникът е погасил свое задължение. Разписката е частен документ, чиято функция е да докаже при евентуален спор между страните, че длъжникът е платил, което следва от отразения в нея неизгоден за издателя ѝ факт. В настоящия случай обаче страна по делото се домогва да докаже положителен за нея факт /прекъсване на давността/ чрез издадени от самата нея частни документи, което е недопустимо.

Изложените съображения са достатъчни за обосноваване основателността на предявените иски, поради което същите следва да бъдат изцяло уважени, като останалите доводи, изложени от страните, не разколебават този извод и е безпредметно да бъдат обсъждани. С оглед мотивите на Определение № 693/14.03.2023г. по гр.д. № 676/2023г. на АпС-София, съдът не следва да посочва в диспозитива си сумата, на която възлиза законната лихва за забава върху главницата от 20.10.2006г. до подаването на исковата молба.

По разноските:

Съгласно чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК право на разноски има само страната, в полза на която е постановен съдебният акт. Съобразно изхода от спора право на разноски имат само ишците, които своевременно са заявили претенции в тази насока, като са представени и списъци по чл. 80 ГПК. В полза на всеки от ишците следва да се присъдят по **467,33 лева** за разноски по делото за заплатени държавни такси. Доколкото ишците са защитавани безплатно по реда на чл. 38, ал. 1 ЗАдв от адв. И. и при отчитане на обстоятелството, че по делото се защитава един материален интерес, то в полза на адв. И. следва да се присъди възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗАдв, което съдът определя на **2442,13 лева**.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на **И. Ц. М.**, ЕГН *****, от град София, на основание чл. 439, ал. 1 ГПК, **че М. Г. М.**, ЕГН *****, от град София, и **М. Т. К.**, ЕГН *****, от град София, **не дължат на И. Ц. М.**, ЕГН *****, от град София, сумата от **22099,00 лева**, представляваща левова равностойност към датата на подаване на исковата молба на остатъчната главница по запис на заповед от 18.06.2003г., издаден за 12623,00 долара на САЩ, **ведно с лихва за забава**, считано от 20.10.2006г., както и сумата от **591,31 лева**, представляваща разноски в заповедно производство, за плащането на които е издаден изпълнителен лист и за събирането на които е образувано изп.д. № 20077900400159 на ЧСИ № *** - Р.М..

ОСЪЖДА И. Ц. М., ЕГН *****, от град София, **да заплати на М. Г. М.**, ЕГН *****, от град София, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, **сумата от 467,33 лева**, представляващи разноски по делото пред първата инстанция (гр.д. № 14401/2023г. на СРС).

ОСЪЖДА И. Ц. М., ЕГН *****, от град София, **да заплати на М. Т. К.**, ЕГН *****, от град София, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, **сумата от 467,33 лева**, представляващи разноски по делото пред първата инстанция (гр.д. № 14401/2023г. на СРС).

ОСЪЖДА И. Ц. М., ЕГН *****, от град София, **да заплати на адв. В. Б. И.**, л. № 17000004023, на основание чл. 38, ал. 2 ЗАдв, **сумата от 2442,13 лева**, представляваща адвокатски хонорар за оказана безплатна адвокатска помощ на ишците пред първата инстанция (гр.д. № 14401/2023г. на СРС).

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд с въззивна жалба, подадена чрез Софийския районен съд в двуседмичен срок от съобщението.

Решението, на основание чл. 7, ал. 2 ГПК, да се съобщи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____